

Водночас впровадження інформаційних технологій у навчальний процес пов'язане з певними труднощами, зокрема:

- технічні обмеження;
- різний рівень цифрової грамотності учнів;
- необхідність підвищення кваліфікації вчителів [4].

Проте за умови належної організації навчального процесу ці труднощі можуть бути ефективно подолані.

Отже, застосування інформаційних технологій у проєктній діяльності старшокласників є ефективним засобом формування іншомовної комунікативної компетентності, оскільки сприяє розвитку мотивації, комунікативних навичок та підготовці учнів до реального іншомовного спілкування.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бондар Л. В. Метод проєктів як засіб формування іншомовної комунікативної компетентності учнів основної школи. *Іноземні мови*. 2020. № 2. С. 15.
2. Бялик В., Катеренчук І. Метод проєктів у формуванні усної мовленнєвої компетентності учнів на уроках англійської мови. *Науковий вісник Чернівецького нац. ун-ту*. 2025. С. 3–16.
3. Кондрашова А., Назаренко І., Дем'янюк Н. Роль інтерактивних платформ у вивченні іноземних мов. *Гуманітарні науки*. 2022. № 51(2). С. 202–206.
4. Міністерство освіти і науки України. Концепція «Нова українська школа». Київ, 2016. С. 9.
5. Пометун О. І. Компетентнісний підхід у сучасній освіті. Київ: Освіта, 2018. С. 45.

Габелок Аліна

Черкаси

*Науковий керівник: доцент кафедри німецької філології
ЧНУ імені Богдана Хмельницького, кандидат філологічних наук, доцент
Овсієнко Л. О.*

КРИТИЧНИЙ АНАЛІЗ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Інтеграція соціальних медіа в освітній процес виступає не лише технологічним нововведенням, а фундаментальною трансформацією соціальної комунікації, що безпосередньо впливає на лінгводидактику. Станом на сьогодні рівень концентрації уваги учнів значно знизився, і вчителям дедалі важче утримувати увагу без інтеграції спеціалізованих онлайн-ресурсів, таких як *DW Deutsch lernen*, платформи *Goethe-Institut*, а також мобільних застосунків *Babbel* і *Duolingo*, як засобів інтенсифікації формування мовних компетентностей. Значна увага приділяється гібридній моделі навчання, де цифрові платформи забезпечують необхідну гнучкість, інтерактивність та мультимедійну насиченість освітнього контенту [5].

Після вивчення підходів у викладанні було зроблено висновок, що варто урізноманітнити формат наочних матеріалів, завдяки оформленню та подачі. Традиційний аналіз текстів, позбавлений контекстуалізації в реальних життєвих ситуаціях, демонструє низьку ефективність у сучасній аудиторії. Натомість засвоєння лексичних одиниць, фразеологізмів та мовних зворотів, властивих автентичному живому мовленню, відбувається значно продуктивніше, коли учні чітко усвідомлюють їх прагматичну цінність.

Яскравим прикладом такої актуалізації є залучення тем, що мають високу особистісну значущість для підлітків, наприклад, порівняльний аналіз технічних характеристик сучасних гаджетів. Опрацювання інформації з відеооглядів, пошук даних у тематичних спільнотах та подальша дискусія щодо переваг тієї чи іншої моделі сприяють реалізації ключової мети уроку – розвитку комунікативної компетенції. Завдяки подібним експериментам, шанс зацікавити дітей стає дедалі вищим, хоча для викладача це може ставати справжнім викликом, оскільки підбір матеріалів, формування плану уроку та прогнозування очікувань потребує значної кількості ресурсів, зокрема часу.

Впровадження таких інноваційних підходів суттєво підвищує ймовірність стійкого залучення учнів до навчального процесу, однак вчитель має все ретельно готувати та підбирати. Необхідність ретельного добору автентичного контенту, детального структурування плану заняття та предиктивного аналізу можливих освітніх результатів вимагає від педагога значних інтелектуальних та часових інвестицій. Отже, оптимізація підготовки до уроків із використанням соціальних медіа потребує розробки уніфікованих алгоритмів роботи з медіаресурсами для раціонального розподілу внутрішніх ресурсів вчителя.

Одним із найбільш значущих аспектів є формування автономії учня, який бере на себе повну відповідальність за власні результати, що корелює зі зростанням внутрішньої мотивації. У цифровому середовищі виникає простір для «управління ідентичністю»: учень отримує можливість конструювати новий «ідеал майбутнього мовного Я», експериментуючи з різними соціальними ролями та ідентичностями іноземною мовою. Це знижує психологічні бар'єри та страх перед помилками, оскільки неформальна атмосфера таких платформ, як Instagram, сприяє більшій впевненості та активності навіть серед інтровертованих особистостей [4].

Із точки зору практичної реалізації, соціальні медіа стають ареною для інтенсивних «переговорів про значення», де користувачі змушені експліцитно обговорювати лінгвістичні та культурні коди для підтримки успішної комунікації. Це не лише вдосконалює прагматичну компетенцію, а й розвиває когнітивні навички, зокрема командної роботи в мультикультурному середовищі, критичного аналізу інформації та креативності. Опублікування власного контенту перетворює процес письма з рутинного академічного завдання на акт реальної комунікації, де наявність зовнішнього відгуку стимулює учнів продукувати більші за обсягом та якісніші тексти [4].

Дослідження Р. Куніша та співавторів «*Learning in peer teaching of patient relations and communication skills at the "Anamnesegruppen" Munich – proof-of-concept and lessons learned*» фокусується на успішній диджиталізації мюнхенських «груп анамнезу» в умовах пандемічних обмежень. Ця освітня ініціатива, що ба-

зується на принципах навчання рівних рівними (*peer teaching*), упродовж десятиліть є інструментом розвитку комунікативної компетентності та навичок рефлексії у майбутніх медиків і психологів. Перехід у віртуальний простір за допомогою захищених платформ відеозв'язку продемонстрував, що фундаментальні аспекти медицини стосунків, зокрема емпатія та етичний аналіз взаємодії з пацієнтом, можуть бути ефективно збережені навіть у дистанційному форматі [3].

Емпіричні дані свідчать про те, що якість освітнього процесу в цифровому середовищі залишилася еквівалентною традиційним очним заняттям, що підтверджується позитивними відгуками учасників та стабільністю академічних показників. Особливого значення набуває той факт, що віртуальний простір не став перешкодою для збереження вербального та невербального контакту, а домашня атмосфера пацієнтів у деяких випадках навіть сприяла більшій відкритості під час анамнезу. Отже, успішна реалізація цього пілотного проєкту доводить можливість дистанційного викладання дисциплін, за умови фахового модерування групової динаміки досвідченими тьюторами. Це відкриває широкі перспективи для масштабування методики та її впровадження у підготовку фахівців, незалежно від географічних обмежень, що є вкрай важливим в умовах військового часу [2].

Гуманістична парадигма сучасної освіти в старшій школі вимагає створення безпечного психологічного середовища для самовираження підлітка. Використання соціальних медіа (як-от Instagram чи TikTok) як дидактичного інструменту дає змогу нівелювати «мовний бар'єр» через неформальність платформ, сприяючи формуванню «цифрової ідентичності» учня та його автономії у вивченні іноземної мови [1].

Методологічним фундаментом такої стратегії слугує технологія інтерактивного навчання, що реалізується через парну та групову роботу, ігрову діяльність та проєктне моделювання. На відміну від традиційного лінійного викладання, цей підхід стимулює пізнавальні процеси та формує в учнів готовність до конструктивної взаємодії, відповідальності та критичного мислення. Важливим елементом сучасної лінгводидактики є інтеграція цифрових інструментів, зокрема інтерактивних дошок *SMART Board*, які дають можливість синтезувати графічні, текстові та аудіовізуальні ресурси. Так оптимізується робочий час вчителя. Отже, електронні матеріали стимулюють спонтанну увагу та уяву школярів, перетворюючи засвоєння абстрактних концепцій на наочний і динамічний процес.

Зрештою, роль викладача трансформується: він перестає бути єдиним джерелом знань, натомість створює простір для розвитку учнів, де стратегії навчання тісно пов'язані з цінностями та інтересами покоління неоміленіалів. Соціальні медіа ефективно виконують функцію системи управління навчанням, забезпечуючи безперервний доступ до ресурсів та фасилітуючи постійний зв'язок між усіма учасниками освітнього процесу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Габелок А. С., Титаренко О. І. Використання найсучасніших методів навчання на уроках німецької мови у молодшій школі. *Міжособистісна комунікація та перекладознавство: сучасні перспективи розвитку*: матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. Черкаси, 2024. С. 26–29.

2. Role of social media in enhancing students' extrinsic social and instrumental motivation in German learning / A. J. Kristianto, S. Zaman, Z. D. Rodistya, H. A. Bukhori. *The Proceeding of International Conference on Education Language Literacies and Literary Studies (ICONELS)*. 2025. Vol. 2(1). P. 223–230. DOI: 10.63011/iconels.v2i1.88.

3. Learning in peer teaching of patient relations and communication skills at the «Anamnesegruppen» Munich – proof-of-concept and lessons learned / R. Kunisch, P. Zimmermann, N. Berges et al. *GMS Journal for Medical Education*. 2021. Vol. 38(1). DOI: 10.3205/zma001400.

4. Lachmund A.-M. Social media in den Fremdsprachenunterricht integrieren – Voraussetzungen, Herausforderungen und Lösungs(um)wege. *Das Zusammenspiel physischer Präsenz und digitaler Virtualität im Unterricht romanischer Sprachen* / ed. S. Haberland, C. Koch. Stuttgart: Ibidem, 2024. P. 105–124.

5. Marquardt D. Linguistic indicators in the identification of fake news. *Mediatization Studies*. 2020. Vol. 3. P. 95–116. URL: <http://mediatization.umcs.pl> (дата звернення: 22.02.2026).

6. Ovsiienko L. Moderne Plattformen für das Erlernen der deutschen Sprache. *Долати кордони разом з німецькою мовою = Mit deutscher Sprache Grenzen überwinden*: матеріали XXXI Міжнар. наук.-практ. конф. Асоціації українських германістів, м. Львів, 27–28 вер. 2024. Львів: ПАІС, 2024. С. 120–121.

Гарбера Ірина

Вінниця

Завідувач кафедри загального та прикладного мовознавства і слов'янської філології ДонНУ імені Василя Стуса, кандидат філологічних наук, доцент

СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У НАУКОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПРИКЛАДНОГО ЛІНГВІСТА

У сучасних умовах цифровізації науки прикладна лінгвістика зазнає суттєвих трансформацій, пов'язаних із активним упровадженням інформаційних технологій у дослідницький процес. Розвиток комп'ютерної лінгвістики, обробки природної мови (NLP), штучного інтелекту та великих мовних моделей зумовлює зміну традиційних підходів до аналізу мовних явищ. Якщо раніше лінгвістичні дослідження ґрунтувалися переважно на ручному аналізі текстів, то сьогодні вони дедалі більше спираються на автоматизовані інструменти, що дають змогу працювати з великими обсягами мовних даних, виявляти приховані закономірності та моделювати мовні процеси [1; 3].

У цьому контексті особливої актуальності набуває питання інтеграції інформаційних технологій у наукову діяльність прикладного лінгвіста. Як підкреслюється у сучасних дослідженнях, ефективна організація наукового дослідження передбачає використання комплексних цифрових інструментів, що забезпечують автоматизацію, систематизацію та підвищення якості наукового продукту [2]. Водночас зростає потреба у критичному осмисленні ролі таких технологій, оскільки їх використання пов'язане не лише з перевагами, а й із певними обмеженнями,